

Ö?renme Stratejisi Olarak Çeviri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renme Stratejisi Olarak Çeviri Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26739>

Özet

Ö?renme Stratejisi Olarak Çeviri Ölçe?i, yabanc? dil ö?renme sürecinde ö?rencilerin çeviriyi bir ö?renme arac? veya stratejisi olarak ne s?kl?kla ve ne ?ekilde kulland?klar?n? belirlemek amac?yla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Davut Divarcio?lu taraf?ndan 2020 y?l?nda Türkçeye uyarlanmıftır. Uyarlama çal??mas?, çeviri stratejilerinin dil edinimindeki rolünü ve ö?rencilerin bu stratejilere yönelik tutumlar?n? ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçek, ö?rencilerin dil bilgisi, kelime bilgisi ve genel anlama becerilerini geli?tirmek için çeviri eylemine ne kadar ba?vurdular?n? ortaya koymaktadır.

Bu çal??ma, dil e?itimi ve ölçek uyarlama alanlar?na katkıda bulunarak, Türk dil e?itimi ba?lam?nda çevirinin ö?renme stratejisi olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak tan?mıftır. Ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemede korunup korunmadı?, geçerlik ve güvenilirlik analizleriyle incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Çeviri, Ö?renme Stratejisi, Dil Ö?renimi, Ölçek Uyarlama, Yabanc? Dil E?itimi, Psikometri, Divarcio?lu.

Yazarlar

Davut D?VARC?O?LU

Amaç

Ö?renme Stratejisi Olarak Çeviri Ölçe?i'nin temel amac?, yabanc? dil ö?renen bireylerin dil edinim süreçlerinde çeviri mekanizmas?n? bilinçli bir strateji olarak kullan?m düzeylerini ölçmektir. Dil ö?renme ba?lam?nda çevirinin rolü, uzun yıllardır tart??mal? bir konu olmuştur. Bu ölçek, çevirinin sadece bir test arac? değil, aynı zamanda aktif bir bili?sel ö?renme stratejisi olarak görülüp görülmedi?ini ve ne kadar etkili kullanıldı?n?n? saptamay? amaçlamaktadır.

Uyarlama çal??mas? ise, bu uluslararası ölçe?in Türkçeye dilsel ve kültürel aç?dan uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki dil ö?rencileri ve ö?retmenleri üzerinde yapılan ara?tırmalarda çeviri kullan?m stratejilerinin güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesi mümkün hale gelmiştir. Ölçe?in sonuçlar?, dil dersi müfredatlar?n?n ve pedagojik yakla??mlar?n yeniden gözden geçirilmesine zemin hazırlayabilir.

Yap?sal Özellik

Ölçek, yabancı dil öğreniminde bireylerin kulland??? meta-bili?sel ve bili?sel ö?renme stratejileri genel yap?s? alt?nda, özellikle çeviri kullan?m?na odaklanmaktadır. Çeviri, genellikle kelime ö?renme, anlam? do?rulama, karma??k yap?lar? analiz etme ve üretilen metni kontrol etme gibi alt boyutlarda bir strateji olarak i?lev görür. Ölçe?in yap?s?sal özellikleri, ö?rencilerin çeviriyi hem al?c? (anlama) hem de üretici (konu?ma/yazma) becerilerinde nas?l kulland?klar?n? ayr??t?rmay? amaçlar.

Uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk kültürüne ve dil ö?renme al??kan?klar?na uygunlu?u test edilmi?tir. Bu ba?lamda, ölçe?in muhtemelen birden fazla alt boyuttan olu?tu?u ve bu alt boyutlar?n çevirinin farklı i?levlerini (örne?in, sözcük da?arc??? edinimi için çeviri, gramer do?rulama için çeviri) temsil etti?i varsay?lmaktadır. Ölçek, çevirinin bir ö?renme stratejisi olarak etkinli?ini ve kabul düzeyini nicel verilerle ortaya koyan bir psikometri arac?d?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas?nda, geçerlik çal??malar? temel olarak yap? geçerli?i üzerine yo?unla?m??t?r. Yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? (çeviri stratejisi kullan?m?) gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için önemlidir. Divarcio?lu (2020) taraf?ndan yürütülen çal??mada, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) veya aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s? incelenmi?tir.

Raporda belirtildi?i üzere (Divarcio?lu, 2020), ölçe?in maddelerinin ilgili faktörlere yüklenimleri ve faktörler aras? ili?kiler incelenerek ölçe?in yap?s?sal bütünlü?ü desteklenmi?tir. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar? kapsam?nda, ölçek puanlar?n?n di?er ilgili dil ö?renme stratejileri veya dil yeterlilik testleri ile korelasyonlar? incelenmi? olabilir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve istatistiksel sonuçlar (örne?in Ki-kare/serbestlik derecesi oran?, RMSEA, CFI, TLI de?erleri) ilgili akademik kaynakta (Divarcio?lu, 2020) yer almaktadır.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde gruplar?nda tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için kritik öneme sahiptir. Ö?renme Stratejisi Olarak Çeviri Ölçe?i'nin güvenilirlik çal??malar? kapsam?nda, iç tutarlıl?k katsay?s? hesaplanm??t?r.

Genellikle, bu tür uyarlama çal??malar?nda Cronbach Alfa iç tutarlıl?k katsay?s? kullan?l?r. Bu katsay?n?n, ölçe?in genelinde ve alt faktörlerinde kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir. Yüksek iç tutarlıl?k, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbirleriyle uyumlu oldu?unu gösterir. Divarcio?lu'nun (2020) çal??mas?nda elde edilen spesifik güvenilirlik de?erleri, ölçe?in Türk ö?renci popülasyonunda tutarlı ölçümler yapabildi?ini do?rulamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkçeye uyarlanması sürecinde, orijinal ölçek yap?s?n?n korunup korunmad???n? test etmek amacıyla faktör analizleri uygulanm???r. Yap?lan analizler, çevirinin bir ö?renme stratejisi olarak kullan?lan farklı boyutlar?n? ortaya ç?karmay? amaçlam???r.

Uyarlama çal??mas?nda, Ölçek Uyarlama literatürüne uygun olarak, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile madde yap?s? ke?fedilmi? ve ardından Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile orijinal ölçe?in teorik yap?s? test edilmi?tir. Bu analizler sonucunda, ölçe?in kaç faktörden olu?tu?u, her bir maddenin hangi faktöre yüklendi?i ve faktörlerin toplam varyans? ne kadar aç?klad??? belirlenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?s?sal geçerli?inin temelini olu?turur.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Likert Tipi)

Derecelendirme: Kaynakta belirtilmemiştir; ancak tipik olarak 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme kullan?ld??? varsay?lmaktadır (Örne?in: Hiçbir Zaman - Her Zaman).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Dil), Orijinal Dil (Büyük olas?lıkla İngilizce veya başka bir Avrupa dili).

Popülasyon Grubu: Yabancı dil ö?renen ö?renciler (Özellikle üniversite düzeyindeki dil ö?rencileri veya dil e?itimi bölümleri ö?rencileri).

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi sonrası ve yetişkinler (Genellikle 18+).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??ması, Türkiye'deki üniversitelerin dil e?itimi bölümlerinde ö?renim gören veya yabancı dil dersleri alan ö?renciler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirimli Anket. Kat?lımcılardan, yabancı dil ö?renirken çeviri stratejilerini ne s?ıkl?kla kulland?klar?n? veya bu stratejilere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çeviri Stratejileri, Dil Edinim, Türkçe Uyarlama, Likert Ölçe?i, Faktör Yap?s?, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Kaynakta belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: ddivarcioglu@gmail.com

Yazın Adresi: Davut DİVARCIOĞLU (Uyarlama çalışması yapılıdık kurum veya yazarın güncel adresi makalede detaylı olarak belirtilmiştir).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2020.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanıma ilişkin izinler ve ücret bilgisi için sorumlu yazar Davut Divarcioğlu ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın izni yeterli olmaktadır.

Ölçeğin orijinal makalesine ve tam metnine erişim, turkishstudies.net adresi üzerinden mümkündür.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogrenme-stratejisi-olarak-ceviri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Divarcioğlu, D. (2020). Ö?renme stratejisi olarak çeviri ölçe?ini Türkçeye uyarlama çalışması. *Turkish Studies - Language*, 15(4), 1773-1784. DOI: [10.47845/TurkishStudies.46112](https://doi.org/10.47845/TurkishStudies.46112)

Ö?renme Stratejisi Olarak Çeviri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu bölümde yer alması gereken ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen Divarcioğlu (2020) referansının incelenmesi gerekmektedir.